

kunde denne min Udtalelse udlægges anderledes. Vi have Exempler paa, at de ere i Repræsentant-skaber, i Bestyrelser; vi have endog Exempler paa, at Ministre eller Departementschefer samtidig kunne være f. Ex. Bankraader eller Bankdelegerede, eller omvendt Bankdelegerede vedblivende bemande saadanne høie Stillinger; og saaledes gaar det i det Uendelige. Der maa være en Feil der-ved, en saa stor Feil, at den nuværende høit-ærede Regjering ikke kan faae Bugt dermed. Kunde den det, saa gjorde den det naturligvis; thi undgaa at se det kan den ikke. Mon en Lov, der forbyd i alt Fald de høiere Embedsmænd at modtage anden lønnet Stilling uden Regjeringens Samtykke, skulde være paa sin Plads? Jeg henstiller disse Bemærkninger til Overveielse. Forøvrigt skal jeg ikke komme ind paa Administrationens Omraade, jeg skal ikke udvikle mig om den Forskjel, der er i vor Opfattelse med Hensyn til flere Samfundsforhold og den nuværende høitærede Regjering, thi det faae vi jo nok Leilighed til, naar de forskjellige Sager komme frem; ja, jeg antager desværre, at vi ville faae en rig Leilighed dertil. Jeg skal af samme Grund heller ikke komme ind paa at udtale mig om den noget besynderlige Opfattelse, som Regjeringen og flere af dens Embedsmænd efter min Mening have om adskillige meget vigtige Grundlovsparagrafer. Der er derimod en Sag, som ikke angaar det indre Administrative, men som har en mere almindelig Betydning, som jeg gjerne vil tage med, inden jeg slutter. En Gang i Sommer hørte vi, at der var udgaaet — jeg har antydet det før, og nu vil jeg bruge det som Indledning — en Aduarsel, — af hvad Omfang ved jeg ikke, — til en vis Slags Bestillingsmænd om, at de ikke maatte befatte sig med Politik. Det var maaste just ikke Meningen, saaledes som jeg udtrykker mig, men jeg har ikke noget bedre Udtryk at bruge i dette Dreblik, og det skulde da navnlig være foranlediget ved et Par enkelte Bestillingsmænds politiske Op-træden ligeoverfor en enkelt privat, men politisk Statsborger. Jeg var den Gang tilbøielig til at antage, skjøndt det er sandsynligt, at jeg gjør den meget ærede Regjering Uret, at det nu traf sig saa, fordi det var to Mænd, der ikke vare politisk enige med den nuværende Regjering, thi jeg har aldrig set, at Embedsmænd i andre Klasser have faaet en lignende Paamindeelse, vel fordi de — maaste der er Undtagelser tilstede — stode Regje-ringen nær i politisk Henseende. Saaledes var man Vidne til, at en Præstovre i Sylland og en Politieembedsmand paa Fyen fortalte Folk, at man skulde være forsigtig, at man af Hensyn til vor Nabo imod Syd, som ellers kunde komme og tage fat paa os, skulde vogte sig for, hvad man gjorde med Hensyn til det forestaaende Valg, altsaa indvirke i en bestemt Retning og misbrugte vort Fædrelands Navn paa en saadan Maade. Slikt kan imødegaaes i en offentlig Debat, og det kan

aldrig falde mig ind, at den ærede Regjering skulde begynde at desavouere disse Embedsmænd, men jeg havde ikke ventet, at Regjeringen selv vilde træde ned fra sit ophøiede Stade og sætte sit Segl under saadanne Udtalelser. Jeg skal fremføre, og jeg har Præstetæst for, at det er vigtigt, at den meget ærede Konseilspræsident, Regjeringens Chef, skal have udtalt — og det er naturligt, at Udtalelser fra en saadan Mand, af en saadan Vægt komme tjenstvillig, om ikke Andet, frem over hele Landet — „at vi burde huffe paa vor mægtige Nabo, som ikke vilde være aldeles utilfreds med at faae et Paaskud til Indblanding“, og at vi derfor ogsaa maatte gaa i en vis Retning med Hensyn til vore indre Bevægelser. Nu træde efter min Opfattelse disse vedkommende Embedsmænds Udtalelser fuldstændig i Stygge, nu have vi at holde os til Regjeringen. Jeg skal ikke komme ind paa, om det er en ganske passende Maade at agitere paa med Hensyn til Valgene, men jeg skal hævde, at denne Udtalelse er usforvarlig lige overfor vort Fædreland. Det kan være, at en saadan Udtalelse ikke er brugt, men naar den er af en saadan Betydning, saa burde den være offentlig imøde-gaaet; men det tror jeg ikke, at den er bleven. Det hedder i Throntalen til os: „Der er ikke indtraadt nogen Forandring i Danmarks ydre poli-tiske Forhold.“ Destovære, der er ingen Forandring indtraadt til det Bedre, det er henimod det Maal, som dog engang for nogle Aar siden blev udtalt som Kongens og Folkets Program og som Betingelse for et senere godt og varigt Ven-skab med vor mægtige Nabo imod Syd; men skal jeg slutte fra de af mig nævnte Ord af den ærede Regjering's Præsident, saa maa Throntalen miene, at der ikke er foregaaet nogen Forandring til det Bedre, og derimod holde in mente, at der dog er foregaaet Forandringer til det Værre, thi endnu har det efter min Opfattelse ingenfinde lydt, at Danmark var en Vasalstat af en Stat imod Syd, og at vi ikke paa vore Gnemærker bevægede os med samme Ret og med samme Selvstændighed, som enhver anden Stat gjør, og jeg tager ikke i Betænkning at betvivle, at det nogenfinde har været den preussiske Regjering's Agt og Syft endnu yderligere at ville forsøge paa at beslippe Dan-mark; tvertimod, det er ikke blot et Ord, vi ud-tale løst hen i Veiret, men det er et fast, uopgiv-ligt Faab, vi have, naar vi sige, at vor mægtige Nabo imod Syd tilvisse vil opfylde sine traktat-mæssige Forpligtelser ogsaa med Hensyn til os, eller at vi i denne Henseende skulle naae vor Ret. Altsaa, lige overfor dette kan jeg ikke negte mig at udtale, at har den meget ærede Regjering, i Stedet for at bringe Forandringer til det Bedre i vor Stilling Syd paa, bragt det herhen, at vi skulle begynde at tage i den Selvstændighed, som vi dog glæde os ved og vide, at vi nu eie, da var det ønskeligt, om man vilde vende og føre en anden Vej og benytte andre Midler til en klar,